

03/06

Státní program podpory cestovního ruchu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2003 pod číslem 03/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ MVDr. Rudolf Němeček.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití finančních prostředků na Státní program podpory cestovního ruchu a vyhodnotit očekávané přínosy.

Kontrolu provedly v období od dubna do září 2003 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru dopravy, průmyslu a hospodářství a z územních odborů střední Čechy, severozápadní Čechy, severovýchodní Čechy, jižní Čechy a střední Morava.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2001 a 2002.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“);

vybraní příjemci podpory:

Univerzita Karlova v Praze; město Karlovy Vary; město Lázně Bohdaneč; město Luhačovice; město Poděbrady; obec Velké Losiny; ACROBAT PARK, o. p. s., Štítý, nám. Míru čp. 55; Bertiny lázně Třeboň s. r. o., Tylova 1; Lázně Luhačovice, a. s., Lázeňské nám. 436; Léčebné lázně Luhačovice – Sanatorium MIRAMARE, s. r. o., Bezručova 338; Priessnitzovy léčebné lázně a. s., Jeseník, Priessnitzova čp. 299; Anenské slatinné lázně a. s., Lázně Bělohrad, Lázeňská 165; Lázně Velichovky a. s., Velichovky, Jaroměřská 100; Ing. Pavlína Bašťová, Osvinov 148, Stráž nad Ohří; Jaroslav Kouba – POZDĚRAZ, N. Frýda 1, České Budějovice; Jiří Neubauer, Libušina 601, Třeboň II; Karel Sedláček, Svobody 51, Třeboň; Ladislav Vondrák, Ořechová 788, Třeboň II.

Námítky proti kontrolnímu protokolu podalo město Karlovy Vary, námítka byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách.

MMR podalo námítka proti kontrolnímu protokolu po uplynutí stanovené lhůty, a proto nebylo vydáno rozhodnutí o námítkách.

S e n á t NKÚ (ve složení: MVDr. Rudolf Němeček – předseda, Ing. Jiří Adámek, JUDr. Eliška Kadaňová, Ing. Josef Pohl – členové) na svém zasedání dne 27. listopadu 2003

s c h v á l i l usnesením č. 03/06/23

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

MMR stanovilo cíle a priority rozvoje cestovního ruchu v následujících koncepčních materiálech: „Koncepce státní politiky cestovního ruchu České republiky“, kterou vzala vláda na vědomí v usnesení ze dne 14. července 1999 č. 717 (dále jen „Koncepce“); rozvoj cestovního ruchu a lázeňství byl i jednou ze šesti priorit „Národního rozvojového plánu“ (dále jen „NRP“), který vláda vzala na vědomí v usneseních ze dne 27. října 1999 č. 1140 a ze dne 5. ledna 2000 č. 14; návazně poté MMR zpracovalo „Sektorový operační program cestovních a lázeňství“ (dále jen „SOP“), který aktualizovalo v září 2001.

K naplňování koncepcí v cestovním ruchu byl v roce 2001 zahájen „Státní program podpory cestovního ruchu“ (dále jen „Program“), který byl – včetně jeho zaměření pro r. 2001 – schválen usnesením vlády ze dne 1. listopadu 2000 č. 1075. Zaměření Programu pro rok 2002 schválila vláda usnesením ze dne 3. prosince 2001 č. 1290. Program byl v každém roce tvořen čtyřmi podprogramy.

MMR vydalo pro poskytování podpory na jednotlivé podprogramy v kontrolovaných letech „Zásady poskytování dotací ze státního rozpočtu v rámci Státního programu podpory rozvoje cestovního ruchu“ (dále jen „Zásady Programu“). Dotace byla poskytována na základě žádostí, kterou posuzovala hodnotitelská komise. Formou podpory byla převážně dotace do výše 50 % předpokládaných nákladů akce. MMR přidělovalo dotace příjemcům rozhodnutím o účasti státního rozpočtu na financování akce (dále jen „Rozhodnutí“), jehož přílohou byly podmínky čerpání dotací ze státního rozpočtu v rámci Programu (dále jen „Podmínky“). Finanční prostředky MMR uvolňovalo prostřednictvím České spořitelny, a. s., na základě oznámení limitu výdajů. Výše finančních prostředků státu určených na Program a jednotlivé podprogramy a výše skutečně vyčerpaných finančních prostředků v letech 2001 a 2002 je uvedena v tabulce č. 1:

Tabulka č. 1

(v tis. Kč)

	2001	2002
Schválený rozpočet	185 000	212 000
Upravený rozpočet	275 000	255 000
Skutečné čerpání na akce	268 796	239 579
<i>v tom podprogramy:</i>		
<i>Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa</i>	145 859	69 860
<i>Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury</i>	108 300	61 515
<i>Programy rozvoje lázeňské turistiky</i>	9 739	2 330
<i>Rozšiřování ubytovací kapacity v kategorii ubytování v soukromí ve městech a obcích se statutem lázeňského místa</i>	4 898	–
<i>Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnosti</i>	–	105 874
Náklady na informační systém	–	12 000
Náklady na administraci programu	1 785	–
Skutečné čerpání na Program celkem	270 581	251 579
Nevyčerpano na Program	4 419	3 421

Na MMR byla kontrola zaměřena na ověření účelnosti a efektivnosti Programu včetně jeho návaznosti na přijaté koncepce v oblasti cestovního ruchu; na zabezpečení realizace věcných cílů Programu a zhodnocení jejich dosažení; na systém řízení a kontroly realizace Programu ve vztahu k zajištění hospodárného využití finančních prostředků včetně vymezení a dodržování pravidel pro poskytování, čerpání a užití podpory. Bylo zkontrolováno i vynaložení finančních prostředků ve výši 1 785 tis. Kč na administraci Programu, vynaložení 12 000 tis. Kč na informační systém a 7 818 tis. Kč na akce „České lázně vás očekávají“ a „Cesta za zdravím II“.

U příjemců podpory byla kontrola zaměřena na dodržování podmínek užití podpory, účelovost, hospodárnost a efektivnost jejího užití. Dále bylo kontrolováno dodržování postupu podle zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, při výběru dodavatelů a využití dokončených investic. Zkontrolováno bylo 43 akcí u 18 příjemců podpory, kteří čerpali dotaci ve výši 93 651 tis. Kč (celkové náklady činily 269 778 tis. Kč).

II. Skutečnosti zjištěné u MMR

1. MMR zaměřilo Program převážně na podporu lázeňství bez zdůvodnění společensko-ekonomické výhodnosti volby této priority.

a) V koncepčních materiálech bylo uvedeno několik priorit pro rozvoj cestovního ruchu. MMR neprovedlo jejich vyhodnocení z hlediska společensko-ekonomické výhodnosti podpory či dopadu do jednotlivých regionů a Program v jeho počátku zaměřilo především na lázeňství

(v roce 2001 zcela a v roce 2002 z 53 % objemu dotace), které je tradičně rozvinutou oblastí cestovního ruchu a má dlouhodobě dobré výsledky. Další priority jako například podprogramy „Podpora zachování a obnovy kulturního a přírodního dědictví pro cestovní ruch“, „Vytváření nových produktů cestovního ruchu“ a „Příprava lidských zdrojů, zdokonalování absolventů a odborníků v cestovním ruchu“ podpořilo v těchto letech jen okrajově.

Obnova kulturních památek byla částečně zahrnuta v rámci některých akcí zaměřených na regeneraci infrastruktury obcí v lázeňských místech. Vytváření nových produktů a rozvoj lidských zdrojů v cestovním ruchu MMR podpořilo dotací ve výši 11,4 mil. Kč z podprogramů rozvoje lázeňské turistiky, budování doprovodné infrastruktury a rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa (v rámci 11 projektů).

b) Z hlediska regionálního rozvoje byly nejvíce podpořeny oblasti s vysokou úrovní cestovního ruchu. Program měl být jedním z nástrojů k zabezpečení realizace strategie regionálního rozvoje, a měl tak mimo jiné přispět k vyrovnávání rozdílů mezi úrovněmi rozvoje cestovního ruchu v jednotlivých územích. Svým zaměřením však zvýhodňoval lázeňská místa před ostatními. MMR poskytlo nejvyšší část z celkové dotace ve výši 24 % v roce 2001 a ve výši 19 % v roce 2002 Karlovarskému kraji. Přitom z hlediska rozvoje cestovního ruchu slabý kraj – Vysočina měl omezené možnosti čerpání dotací z Programu zaměřeného na lázeňství; z celkového objemu dotace na rozvoj cestovního ruchu v roce 2002 čerpal pouze 2,3 %.

2. MMR nestanovilo cíle Programu a podprogramů tak, aby vytvořilo předpoklad pro reálné určení finančních potřeb a vyhodnocení efektivnosti jeho realizace.

– **MMR stanovilo cíle Programu a podprogramů obecně. V roce 2001 cíle nekvantifikovalo vůbec, v roce 2002 některé cíle kvantifikovalo pouze na základě statistických odhadů bez vazeb na realizované akce.**

MMR stanovilo věcné cíle Programu obecně jako „vytvoření ekonomických podmínek k iniciaci a podpoře aktivit, které by systematicky řešily situaci v cestovním ruchu“, „zajištění uvolnění skrytého potenciálu v cestovním ruchu“, „dosažení růstu podílu cestovního ruchu na prosperitě regionů v souladu s podmínkami trvale udržitelného rozvoje“.

Rovněž cíle podprogramů stanovilo nekonkrétně a u všech podprogramů stejně (s výjimkou jednoho): „vytvořit ekonomické podmínky k iniciaci a podpoře aktivit, které umožní rozvoj lázeňských míst včetně regenerace lázeňské infrastruktury a přispějí tak k uvolnění ekonomického potenciálu v oblasti malého a středního podnikání na úseku cestovního ruchu“.

MMR v roce 2001 nezpracovalo kvantifikaci cílů ani nestanovilo žádná kritéria pro hodnocení programu (například z hlediska rozvoje malého a středního podnikání v cestovním ruchu, zvýšení počtu pracovních míst, zlepšení ekonomiky hospodářsky slabých regionů).

V roce 2002 MMR uvedlo ve zdůvodnění podpory mj. tyto očekávané přínosy:

- zvýšení počtu zahraničních lázeňských hostů o 1 000 osob za rok přinese zvýšení devizových příjmů přibližně o 2,5 mil. USD;
- budování lázeňské infrastruktury a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnosti přinese vytvoření přibližně 350 nových pracovních míst v časovém horizontu 2 let.

MMR uvedlo zvýšení devizových přínosů jako pouhou deklaraci vycházející z průměrné ceny pobytu cizince v lázních ve výši 2,5 tis. USD; nestanovilo, jak se na zvýšení počtu hostů a devizových příjmů budou podílet podpořené akce, a to především rekonstrukce a opravy hotelů v lukrativních místech, jako jsou Karlovy Vary či Mariánské Lázně. Ubytovací kapacita a nabídka pro hosty jsou přitom v těchto místech zvyšovány i bez účasti státního rozpočtu.

– **MMR nedostatečně doložilo jím požadovanou výši účasti státního rozpočtu na financování Programu a jednotlivých podprogramů v letech 2001 a 2002.**

Dokumentace Programu pro rok 2001 neobsahovala zdůvodnění výše účasti státního rozpočtu na financování Programu a jednotlivých podprogramů. Dokumentace pro rok 2001 ani

pro rok 2002 neobsahovala vyhodnocení ekonomické efektivity zdrojů vynaložených na přípravu a realizaci Programu. MMR stanovilo bilanci finančních potřeb a zdrojů financování Programu v letech 2001 a 2002 orientačně. Výši požadovaných finančních prostředků pro Program a pro jednotlivé podprogramy odhadlo.

3. MMR přínos realizace Programu a podprogramů dostatečně nehodnotilo. Nedostatečnou pozornost věnovalo i hodnocení jednotlivých akcí.

- **MMR nevyhodnocovalo efektivnost Programu porovnáním skutečných celkových přínosů s vynaloženými náklady. Vládě přesto předložilo při hodnocení Programu 2001 částečné odhady přínosů, které nebylo schopno objektivně doložit.**

MMR provedlo (do ukončení kontroly NKÚ) pouze hodnocení Programu za rok 2001. Dne 31. července 2002 předložilo vládě „Souhrnnou zprávu o realizaci Programu za rok 2001“. V ní uvedlo jako očekávaný přínos skutečnost, že zvýšení počtu zahraničních lázeňských hostů o 1 000 osob přinese zvýšení devizových přínosů o 2,0 mil. USD a vytvoření 360 nových pracovních míst (z toho 100 v roce 2001 a 260 v roce 2002). Dále uvedlo, že celkový přínos bude možné kvantifikovat až po ukončení akcí.

MMR v hodnocení výdajových programů své kapitoly státního rozpočtu (na základě usnesení vlády ze dne 12. března 2003 č. 241) uvedlo jako kritérium hodnocení Programu za rok 2001 pouze výši vynaložených prostředků a rozšíření ubytovacích kapacit vyjádřeného v počtu lůžek.

V době kontroly byly akce Programu 2001 již ukončeny a MMR kontrole NKÚ sdělilo, že devizový přínos podle skutečného navýšení hostů v jednotlivých objektech nelze vyčíslit vzhledem k neexistenci statistických údajů o jednotlivých objektech. MMR nemělo ani přehled o skutečném počtu vytvořených pracovních míst, protože hodnocení akcí důsledně nevyžadovalo.

Česká centrála cestovního ruchu, příspěvková organizace zřízená MMR (dále jen „Centrála“), zveřejnila údaje o počtu zahraničních lázeňských hostů v říjnu 2003. Podle nich došlo v roce 2001 oproti roku 2000 k navýšení o 13,3 tis. hostů a v roce 2002 oproti roku 2001 k poklesu o 2,3 tis. hostů. Průměrná cena pobytu byla 1,3 tis. USD, což je značně méně, než MMR uvádělo v materiálech pro jednání vlády (2,0 tis. USD v roce 2001 a 2,5 tis. USD v roce 2002).

- **MMR důsledně nevyžadovalo hodnocení skutečného přínosu na úrovni realizovaných akcí.**

U 171 kontrolou náhodně vybraných závěrečných hodnocení akcí podpořených z Programu v letech 2001 a 2002 pouze 25 příjemců podpory přínos akcí vyčíslilo.

Např. MMR v rámci podprogramu „Programy rozvoje lázeňské turistiky“ podpořilo v letech 2001 a 2002 dotací ve výši 7 818 tis. Kč dvě propagační akce, s cílem zvýšení zájmu o české lázeňství na světovém trhu, jeho propagace a prezentace. Tuto akci zadalo soukromé firmě, ačkoliv propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu je přitom hlavním úkolem Centrály. MMR firmu nezavázalo, jak má být s výsledkem realizace naloženo, tj. komu konkrétně předá pořízené propagační předměty, dárkové předměty, vytvořené videoprogramy, a zda je předá za úplat, či zdarma. Dále také nestanovilo, kdo se zúčastní prezentací a jaký vliv by měly mít tyto prezentace na rozvoj cestovního ruchu. Firma nepředložila MMR žádné ekonomické vyhodnocení efektivity vložených státních prostředků ani vlivu akce na české lázeňství, resp. cestovní ruch a MMR toto vyhodnocení nepožadovalo.

4. Výběr akcí k realizaci neměl jednotná kritéria a nebyl dostatečně transparentní.

- **MMR v některých případech nedodržovalo jednotný postup výběru akcí a bez objektivně stanovených důvodů měnilo výši navržené podpory.**

MMR uzavřelo se soukromou firmou smlouvu na posuzování předložených žádostí včetně zpracování metodiky, které za tuto činnost uhradilo celkem 2,7 mil. Kč. MMR firmou

posouzené žádosti předávalo dále hodnotitelské komisi, kterou zřídilo pro posuzování a výběr žádostí včetně návrhu výše dotace (dále jen „Komise“). O konečném výběru a výši dotace rozhodovalo MMR.

Kontrolou bylo např. zjištěno, že:

- MMR předkládalo Komisi i žádosti, které podle posouzení uvedené firmy neobsahovaly některé náležitosti předepsané Zásadami Programu;
 - MMR v roce 2002 podpořilo akci „Zastřešení zimního stadionu a nástavba kuželny“ dotací ve výši 3,0 mil. Kč a tento projekt vůbec nepředložilo Komisi k posouzení;
 - MMR v konečném rozhodnutí bez objektivních důvodů změnilo u 22 projektů výši dotace navrhovanou Komisí a šest akcí zamítlo podpořit zcela. Největší změnou bylo navýšení dotace pro víceúčelovou sportovní halu v Opavě, na kterou MMR přidělilo dotaci ve výši 45 mil. Kč oproti Komisí navrhované výši 10 mil. Kč.
- **MMR v dokumentaci Programu ani v Zásadách Programu nevymezilo obsah pojmu „infrastruktura lázeňského cestovního ruchu“ pro účely tohoto Programu a podpořilo i akce, u kterých není zřejmá přímá souvislost s rozvojem cestovního ruchu. MMR podporovalo i výstavbu sportovních zařízení, která slouží převážně vrcholovému sportu.**

MMR např. v rámci podprogramu „Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa“ podpořilo i akce, kde nebyla zřejmá souvislost s podporou lázeňství kromě toho, že byly realizovány v lázeňském místě (opravy komunikací a chodníků, veřejné osvětlení, parkové úpravy, rekonstrukce společenského sálu, oprava vodovodu, oprava autobusové zastávky, obnova odpadkových košů v obci, stavební úpravy koupaliště a rekonstrukce dětského hřiště). Jako důvod MMR uvedlo nedostatek vlastních prostředků lázeňských míst v hospodářsky nebo strukturálně postižených regionech (Konstantinovy Lázně, Karlova Studánka, Jeseník, Lipová-lázně, Bílina, Karviná a Teplice nad Bečvou). Těmto postiženým místům však poskytlo v rámci podprogramu celkem cca 39 mil. Kč, tj. 18 % z prostředků podprogramu, zatímco Karlovarskému kraji 53 mil. Kč, tj. 25 % z prostředků podprogramu.

Z podprogramu „Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně – rekreační činnosti“ MMR podpořilo i stavbu víceúčelové haly v Opavě pro basketbalový klub s dotací 45 mil. Kč (cca 43 % finančních prostředků podprogramu), která bude sloužit převážně vrcholovému sportu. Podle vyjádření MMR stavba splňovala podmínky k zařazení jako víceúčelové hřiště pro míčové hry. (Srovnatelnou akci na víceúčelové hřiště pro míčové hry v Olomouckém kraji podpořilo dotací 914 tis. Kč.)

Vrcholovému sportu (jako tréninkové zázemí pro akrobatické skoky na lyžích do vody) rovněž slouží areál ACROBAT PARK ve Štítech podpořený dotací 1,3 mil. Kč.

5. Kontrolou u MMR byly zjištěny nedostatky v administraci a účtování Programu.

- **MMR při uvolňování finančních prostředků nepostupovalo jednotně a v některých případech poskytlo prostředky v rozporu se Zásadami Programu.**

MMR v devíti případech umožnilo příjemcům převést finanční prostředky dotace v celkové výši 9,7 mil. Kč na jejich běžný účet, přičemž ostatním příjemcům dotaci uvolňovalo prostřednictvím České spořitelny, a. s., na základě oznámení limitu výdajů. Z dokladů vyplynulo, že MMR tak učinilo proto, že tito příjemci uhradili práce a dodávky z vlastních zdrojů dříve, avšak ve dvou případech byl tento postup v rozporu se Zásadami Programu. MMR dále v rozporu se Zásadami Programu poskytlo v roce 2001 dotaci ve výši celkem 7,3 mil. Kč dvěma žadatelům, každému na dvě akce, přičemž Zásady Programu stanovily, že každý žadatel může dostat dotaci pouze na jednu akci.

- **MMR v roce 2001 použilo prostředky Programu ve výši 1 785 tis. Kč na úhradu nákladů spojených s administrací Programu, přestože to Program neumožňoval.**

MMR použilo finanční prostředky Programu ve výši 1 785 tis. Kč na úhradu činností, které mělo jako správce Programu zajišťovat vlastními zaměstnanci a z prostředků na provoz ministerstva (posuzování žádostí, příprava zásad podprogramů apod.).

– **MMR v roce 2001 nezajišťovalo řádně administraci Programu, zejména při vydávání Rozhodnutí.**

V nejméně sedmi Rozhodnutích nestanovilo závazné technicko-ekonomické parametry akcí, jak ukládá ustanovení § 7 odst. 5 vyhlášky č. 40/2001 Sb. V těchto Rozhodnutích MMR uvedlo jen časové parametry a finanční náklady akcí. Některá Rozhodnutí navíc vykazovala formální nedostatky.

– **MMR uhradilo v roce 2002 z prostředků Programu výdaje na integrovaný informační systém cestovního ruchu ve výši 12 mil. Kč, přestože tento systém nevedlo ve svém majetku, a navíc si k němu ani smluvně nezajistilo žádná uživatelská či jiná práva.**

Usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu byly účelově určeny finanční prostředky ve výši 12 mil. Kč na integrovaný informační systém cestovního ruchu – „Czech Tour Service“. MMR uzavřelo v roce 2002 se soukromou firmou (která uvedený systém spravuje) smlouvu o dílo, na jejímž základě uhradilo z prostředků Programu 12 mil. Kč (včetně daně z přidané hodnoty). Předmětem smlouvy byl mimo jiné i vývoj softwarové aplikace publikačního a administračního systému. MMR si však smluvně nezajistilo žádná vlastnická ani uživatelská práva k tomuto softwaru; rovněž si nezajistilo žádná práva k vytvořeným prezentacím jednotlivých subjektů. MMR bylo pouze smluvně oprávněno kontrolovat plnění díla jen v průběhu jeho provádění. Nezajistilo si žádné právo kontroly díla po jeho dokončení.

– **MMR ve státním závěrečném účtu za rok 2001 chybně uvedlo čerpání prostředků na Program o 1 785 tis. Kč vyšší, než byla skutečnost.**

MMR uvedlo ve státním závěrečném účtu za rok 2001 a ve výkaze pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů, který sestavilo k 31. prosinci 2001, že na Program vyčerpalo celkem 272 366 tis. Kč. MMR doložilo, že částka 268 796 tis. Kč byla vyčerpána příjemci dotace na akce v rámci Programu, a dále doložilo, že částku 1 785 tis. Kč použilo na administraci Programu. Celkem tedy použilo na Program 270 581 tis. Kč. V uvedeném finančním výkaze a ve státním závěrečném účtu za rok 2001 však chybně vykazovalo, že vyčerpalo o 1 785 tis. Kč víc, než skutečně doložilo.

– **MMR nekontrolovalo dostatečně finanční vypořádání účasti státního rozpočtu na financování akcí od příjemců dotací.**

Formuláře pro finanční vypořádání účasti státního rozpočtu na financování akcí PROGFIN 3 od příjemců dotací obsahovaly věcné i formální nedostatky. Formuláře od dvou příjemců dotace neobsahovaly žádné číselné údaje, přitom tyto příjemci vyčerpali dotaci ve výši celkem 2 648 tis. Kč. Celkem 72 formulářů PROGFIN 3 z předložených 305 bylo vyplněno chybně nebo neúplně.

III. Skutečnosti zjištěné u příjemců dotací týkající se realizace akcí Programu

1. U většiny realizovaných a kontrolovaných akcí nelze z dostupných podkladů u příjemců dotací objektivně vyhodnotit přínosy pro rozvoj cestovního ruchu.

- Celkem 28 akcí realizovaly obce se statutem lázeňského místa v rámci podprogramu, kde nebyli příjemci povinni vyčíslit očekávaný přínos z realizace (rekonstrukce místních komunikací, chodníků, veřejných osvětlení, sadových a terénních úprav parků a vytváření parkovacích míst).
- U sedmi dokončených akcí v rámci podpory vlastníků lázeňské infrastruktury se zlepšila kvalita ubytování šesti lázeňských domů a jedné studentské koleje, ale vliv tohoto zlepšení na rozvoj cestovního ruchu příjemci dotace nezhodnotili. Přínos akcí hodnotili počtem zrekonstruovaných pokojů, nově zřízených pracovních míst (v jednom případě nebyl jejich očekávaný počet vytvořen), podílem tržeb z realizace akce na celkových tržbách (u dvou akcí byl nižší než očekávaný).

- U akce zaměřené na zvýšení odbornosti zaměstnanců v oblasti cizích jazyků nebyl příjemce dotace přínos schopen vyhodnotit.
- Objekty ze dvou kontrolovaných akcí, které měly být zaměřeny na budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnost, však do doby ukončení kontroly nesloužily svému účelu. U jedné akce není ani reálný předpoklad k takovému využití, protože areál, na jehož dostavbu byla dotace poskytnuta, slouží pouze vrcholovému sportu.
- Realizací čtyř kontrolovaných akcí zaměřených na rozšiřování ubytovací kapacity v kategorii ubytování v soukromí bylo vytvořeno celkem 25 lůžek, ta však byla u dvou akcí využita jen z přibližně 9 %.

2. Někteří příjemci dotace při realizaci akcí nedodrželi Podmínky stanovené MMR.

- Město Karlovy Vary spolufinancovalo v roce 2001 u akce „Rekonstrukce Sadové kolonády – IV. etapa“ jen 29 % z celkových investičních nákladů, přičemž Podmínky stanovily povinnost spolufinancování ve výši 50 %.
- Obec Velké Losiny v roce 2002 prováděla v rozporu s Podmínkami akcí „Rekonstrukce komunikace ulice Sportovní Velké Losiny“ i na pozemcích jiných vlastníků.
- ACROBAT PARK, o. p. s., v roce 2002 uhradil u akce „Dostavba areálu ACROBAT PARK ve Štítech“ z dotace 590 tis. Kč dodavateli za opravu komunikace a parkovací plochy, přičemž Podmínky umožňovaly použít dotaci jen na pořízení, rekonstrukci a modernizaci dlouhodobého majetku. Oproti ustanovení Podmínek navíc zastavil majetek, na jehož pořízení a zhodnocení vyčerpal dotaci ve výši 1 292 tis. Kč.
- Ing. Pavlína Bašťová při realizaci akce „Rekonstrukce stáje pro koně“ uhradila z dotace daň z přidané hodnoty ve výši 18 tis. Kč, přestože jako plátce daně uplatnila odpočet daně z přidané hodnoty na vstupu. Navíc nevedla o čerpání dotace samostatnou účetní evidenci a průkazně nedoložila svůj podíl spolufinancování akce.

3. V některých případech příjemci dotací nepostupovali při zadávání veřejných zakázek podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Někteří příjemci dotace nepostupovali podle příslušných ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, čímž snížili transparentnost výběru zadavatele:

- Lázně Velichovky a. s. při realizaci tří akcí v celkové ceně 29 153 tis. Kč (modernizace vil Slovenka – 8 499 tis. Kč, Morava – 10 948 tis. Kč a Čechie – 9 706 tis. Kč) nevyhlásily obchodní veřejnou soutěž v Obchodním věstníku, nepožadovaly na uchazečích prokázání kvalifikačních předpokladů pro splnění veřejné zakázky a poskytnutí jistoty. U dvou akcí nevymezily jednoznačně množství a druh požadovaných prací, přičemž u vily Morava zadávací dokumentace přesně nespecifikovala stavbu jako celek, a v důsledku toho uzavřely smlouvu o dílo s vítězným uchazečem s cenou o 518 tis. Kč vyšší, než byla cena vzešlá z výběrového řízení.
- Lázně Luhačovice, a. s., vyhlásily v roce 2001 obchodní veřejnou soutěž na dodávku stavby „Rekonstrukce domu D. Jurkoviče“, na niž vyčerpaly dotaci ve výši 19,8 mil. Kč. Komise, která vybrala nejvhodnější nabídku, nebyla schopna usnášení, neboť na jejím jednání nebyly přítomny dvě třetiny členů, popř. náhradníků.
- Město Poděbrady v roce 2002 k výzvě ke zpracování nabídky pro veřejnou zakázku na realizaci akce „Rehabilitace lázeňského parku“ přiložilo jinou projektovou dokumentaci a v jiném rozsahu, než kterou předložilo pro stavební řízení. Projektová dokumentace v rozsahu pro stavební řízení byla zpracována až poté, co město vybralo nejlepší nabídku. Předmětem smlouvy o provedení díla, kterou město uzavřelo s vítězným uchazečem, bylo navíc oproti zadávací dokumentaci veřejné zakázky i veřejné osvětlení, elektroinstalace a rekonstrukce fontány. Město na tuto akci vyčerpal v roce 2002 dotaci ve výši 1 108 tis. Kč.

4. Při realizaci akcí někteří příjemci podpor postupovali nevhodně.

- Univerzita Karlova v Praze a město Poděbrady při realizaci dvou akcí uhradily v roce 2001 dodavatelům stavební práce v plném rozsahu, přestože stavby vykazovaly nedodělky a kolaudační závady. Podle uzavřených smluv tito příjemci dotace byli v případě vad a nedodělků oprávněni uhradit do doby jejich odstranění jen stanovené procento smluvních cen.
- Lázně Velichovky a. s. při realizaci tří akcí v letech 2001 a 2002 neprováděly kontrolu návaznosti skutečně provedených prací a prací fakturovaných. Na dodavatele nepožadovaly předložení soupisů skutečně provedených prací a realizovaných dodávek, přestože to měly smluvně zajištěno smlouvou o dílo. V důsledku toho uhradily dodavatelům práce, které realizoval až v následujícím roce.

IV. Vyhodnocení

MMR zahájilo realizaci Programu v roce 2001 bez rozboru jednotlivých priorit rozvoje cestovního ruchu z hlediska společensko-ekonomických přínosů a dopadů do regionální politiky. Program v jeho počátku zaměřilo na lázeňství, které je tradiční rozvinutou oblastí cestovního ruchu. MMR tak nevytvořilo rovnocenné podmínky pro podporu cestovního ruchu ve všech regionech. Proti zásadám regionální politiky byly nejvíce podpořeny regiony, které patří v ukazatelích cestovního ruchu mezi nejlepší, a nejméně ty, které jsou na tom nejhůře. V podprogramu zaměřeném na podporu infrastruktury v obcích v lázeňských místech byly přítomny i akce, které neměly přímou vazbu na cestovní ruch a pomáhaly řešit komunální problémy, jako například rekonstrukce ulic, osvětlení, vodovodu.

MMR v Programu 2001 a 2002 neodůvodnilo požadavek na rozpočtové zdroje jasně a měřitelně stanovenými výnosy a výsledky. V roce 2002 předložilo vládě zprávu o očekávaných přínosech ve formě deklarace bez vazby na realizované akce. Skutečné přínosy pak nebylo schopno vyčíslit, neboť nepožadovalo na příjemcích dotace důsledně hodnocení. Kontrolou bylo zjištěno, že byly v rámci podprogramu podpory vlastníků lázeňské infrastruktury podporovány akce jako například opravy hotelů v lukrativních místech (např. Karlovy Vary nebo Mariánské Lázně) bez stanovení jakéhokoliv měřitelného kritéria společensko-ekonomických přínosů. Poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu do této oblasti lázeňství zpochybňují značné soukromé investice v těchto místech. Vzhledem k zjištěným nedostatkům v systému řízení a realizace Programu nebylo možno přínosy objektivně zhodnotit.

MMR nemělo transparentní systém pro výběr akcí a výši podpory. Ustavilo sice Komisi pro výběr akcí a najalo firmu pro posuzování žádostí, ale následně pak některé žádosti Komise v rozporu s posouzením nepředkládalo a doporučení Komise o výši dotace bez objektivního vysvětlení měnilo, a to i zásadně. Například dotaci pro víceúčelovou sportovní halu pro profesionální basketbalový klub zvedlo z doporučených 10 mil. Kč až na 45 mil. Kč, přičemž tuto akci zahrnuje do podprogramu zaměřeného na sportovně-rekreační činnost.

Při kontrole 18 příjemců dotace bylo zjištěno nedodržování stanovených podmínek pro čerpání dotace (u čtyř příjemců), nedodržení postupu při zadávání veřejných zakázek (u tří příjemců) a nedodržení účetních předpisů (u dvou příjemců). U dvou akcí nepostupovali příjemci nejvhodnějším způsobem, když hradili i práce, které vykazovaly vady.